Új Kemenesalja

II. évfolyam, 11. szám
1990. október

TÁJLAP ■ MEGJELENIK HAVONTA ■ ÁRA: 7,50 FORINT

A tartalomból

Két év múlva lesz ólommentes benzin **(3. oldal)**

Száz éve indult a gőzös **(6. oldal)**

Celldömölkön a forradalom emigránsa **(6–7. oldal)**

Ravatalozó lesz vagy kemping? **(11. oldal)**

Helyhatósági választások – első forduló

1121

Celldömölki eredmények

A helyhatósági választások első fordulóján a város szavazásra jogosult választópolgárainak mindössze 37,1 százaléka jelent meg, ezért valamennyi választókerületben meg kell ismételni a szavazást. Az egyéni választókerületek közül kettőben, a kettesben és a tizesben a szükséges részvételi arányon túl eredmény is született: az előbbiben *dr. Ihász Juditot, az SZDSZ* jelöltjét, az utóbbiban *Farkas Zoltán független* jelöltet választották meg képviselőnek. Szomorú tény, hogy a szavazást – most már csak a listás jelöltekre vonatkozóan – e választókerületekben is meg kell ismételni.

Az alábbiakban közöljük **az egyéni választókerületekben** legtöbb szavazatot elért személyek nevét, valamint a pártlistákra leadott voksok arányát:

1. Süle Ferenc (MDF–SZDSZ–FkgP) 44,37 százalék
2. Dr. Ihász Judit (SZDSZ) 37,32 százalék
3. Dr. Grúber Mária (független) 26,05 százalék
4. Dr. Horváth András (MDF–SZDSZ–FKgP) 37,86 százalék
5. Dénes Lajos Szilveszter (KDNP) 31,98 százalék
6. Dr. Szabó Lajos (KDNP) 33,89 százalék
7. Varga László Csaba (független) 55,84 százalék
8. Erdélyi Antal (Vöröskereszt Alsósági Szervezete) 42,42 százalék
9. Hanzsér Elemér (KDNP) 32,61 százalék
10. Farkas Zoltán (független) 59,20 százalék

(Folytatás a 2. oldalon)

1122

Gyorsinterjú Monostori Endrével

Dr. Monostori Endre a Celldömölk–Sárvár országgyűlési választókerületben indult az SZDSZ jelöltjeként a tavaszi parlamenti választásokon. Ebben a kerületben dr. Gömbös Ferenc (MDF) nyerte el a szavazók többségének bizalmát, ám a pártlistán Monostori Endre is bejutott a Parlamentbe.

– Képviselő Úr! Ön most valójában kit, kiket képvisel az Országgyűlésben?

– Miután a megyei listán jutottam be, így nyilvánvalóan az egész megyét képviselem. Ennek ellenére ezúton is hadd köszönjem meg Celldömölk és Kemenesalja polgárainak, hogy a szavazáskor megtiszteltek bizalmukkal. Az adatok szerint Celldömölkön én kaptam a legtöbb szavazatot. Mint mondtam, az egész megyét képviselem, de Celldömölkre

(Folytatás a 2. oldalon)

1123

Kuti Béla: abból még lesz rendes ember, mert az csak lopott, de magából soha, mert szidta a kommunistákat...

„Nem bánok semmit sem”

A hosszú „ötvenes évek” 48/49-től, a fordulat évétől 62/63-ig, a téeszesítés befejezéséig, az amnesztia időszakáig tartottak. Egy hosszabb beszélgetésnek erre a korszakra vonatkozó részeit adjuk közre. Az Ábrahám Ferenc visszaemlékezéseiből kibontakozó „élettörténelem” kicsit mindannyiunkké is, hiszen Celldömölk történetének szerves, bár az azóta eltelt évtizedekben – érthető módon – jótékony homályban hagyott része.

– Mekkora pusztulást okozott a háború Cellben?

– Kiégett a volt tanácsház, a Kossuth utcában az új kávéház, a mostani Ruházati Áruház helyén levő sarok teljesen rommá lett. A Sági utcában a Singer-fatelep szenvedett súlyos károkat. A katolikus templomnak a bal tornya mellé esett egy bomba és nagy szerencse volt, hogy nem dőlt romba. A kisebb házakban is sok kár keletkezett és Cell kisvárosi jellegéhez képest elég nagy pusztulás volt. De ennél is szörnyűbb az ukrán visszatelepülők hatása a városra. Utánuk a házak mind ajtó, ablak, padló nélkül maradtak. Tragikus volt az az egy év, amíg itt tartózkodtak.

– Működött itt valamilyen nemzeti bizottság?

– Valami volt, de inkább csak nevek ugranak be. A Nemzeti Parasztpárthoz kötődötten a Belovári Pista bácsira emlékszem. Érdekes módon az NPP a következő években egyre inkább értelmiségi párttá vált. Vezetői voltak: Andor Feri bácsi, az akkori Gazdasági Iskola igazgatója, Marton József, aki gimnáziumi tanárként halt meg és Németh Lajos, a gimnázium igazgatóhelyettese.

– Milyen pártok működtek még a településen?

– Az első többpárti választásokon 6 vagy 7 párt indult helyben: kommunis-

(Folytatás az 4., 5. oldalon)

1124

Aranysárga ősz

Itt a szüret ideje, már töltik az üres hordókat. Borváró összeállításunk a 8–9. oldalon.

Hatósági választások – első forduló – eredmények

(Folytatás az 1. oldalról)

A listák megoszlása alapján:
Független Kisgazda, Földmunkás és Polgári Párt: 11,48 százalék
Vöröskereszt Alsósági Szervezete: 5,23 százalék
Magyar Szocialista Munkáspárt: 3,56 százalék
Szabad Demokraták Szövetsége: 34,11 százalék
Magyar Demokrata Fórum: 12,05 százalék
Kereszténydemokrata Nép Párt: 23,53 százalék
Magyar Szocialista Párt: 10,03 százalék

Negyven százalékot meghaladó részvételi arány és a szavazatok hasonló megoszlása esetén az SZDSZ 4, a KDNP 2, a Független Kisgazda Párt, az MDF és az MSZP 1–1 mandátumhoz juthatott volna az önkormányzati képviselőtestületben. Az adatokból az is megállapítható, hogy a megfelelő választópolgári megjelenés esetén valamennyi választókerületben eredményes lett volna a választás. Csak bízhatunk abban, hogy az október 14-i második forduló legalább ilyen, vagy még nagyobb arányú részvétel mellett zajlik, s a hónap végén megalakulhat az önkormányzat képviselőtestülete.

A községekben megválasztott polgármesterek:

BOBA: II. forduló szükséges, **NEMESKOCS:** LÁSZLÓ ERVIN, **EGYHÁZASHETYE:** MARKOS VILMOS, **BORGÁTA:** VARGA BÉLÁNÉ, **KÖCSK:** HORVÁTH LÁSZLÓ, **JÁNOSHÁZA:** Dr. VARGA IVÁN, **DUKA:** KARDOS ÁRPÁD, **NEMESKERESZTÚR:** SZÉP JÓZSEF, **KISSOMLYÓ:** NÉMETH GYULA, **KELÉD:** LACZI GYULA, **KEMENESPÁLFA:** KISS SÁNDOR, **KARAKÓ:** II. forduló szükséges, **KEMENESMAGASI:** BÖRÖNDY JENŐ, **SZERGÉNY:** BOKÁNYI IMRE, **KENYERI:** CSEH TERÉZ, **PÁPOC:** PAPP ZOLTÁN, **MESTERI:** GÓCZÁN GYŐZŐ, **KEMENESKÁPOLNA:** PALOTAI GÁBOR, **NAGYSIMONYI:** MOLNÁR MIKLÓS, **TOKORCS:** KOVÁCS KÁLMÁN ENDRE, **OSTFFYASSZONYFA:** VADÁSZ ISTVÁN, **CSÖNGE:** II. forduló szükséges, **SÖMJÉNMIHÁLYFA:** KOZÁK JÁNOS, **VÖNÖCK:** HORVÁTH ISTVÁN, **MERSEVÁT:** HORVÁTH LAJOS, **KEMENESSZENTMÁRTON:** PATYI LÁSZLÓ.

A bizottság dolgozott...

Az önkormányzati választások előtt megbeszéltem a városi választási bizottság egyik tagjával, hogy a szavazás másnapján elbeszélgetünk a tapasztalatokról. Ő – nem titkoltan – arra gondolt, hogy a voksolás valamilyen derűs, mosolyogtatóan humoros epizódjára, egy kis színes sztorira leszek kíváncsi; jómagam arra szántam ezt a kis írást, hogy mindannyiunk nevében megköszönjem a választási és a szavazatszedő bizottságok tagjainak fáradságos, éjszakába nyúló munkáját. Egyikünk szándéka sem teljesedett be. A választások csendben, rendben, rendkívüli esemény nélkül, de Celldömölkön lényegében eredmény nélkül zárultak. Nincs említés anekdotába illő humoros esetről sem. Remélhetjük, hogy ez nem a fásultság fegyelmezettsége, az „úgyis mindegy" vagy éppen a terjedő megnyomorodottság csendje volt. Talán csak az ideális szüretidő tartotta távol az állampolgárt az urnáktól...

Október 14-én a választás mindenképpen „eredményes" lesz, nem mindegy, hányunk hangja alkotja majd a nép hangját. Szomorú lenne legközelebb azt írni címnek, hogy eredményesen, de érdektelenül...

A szavazások társadalmi munkásainak azért köszönjük az eddigi munkájukat, és – kényszerűségből bár, de őszintén – további jó munkát kívánunk.

L. F.

Igen tisztelt C. L.!

Sajnálom, hogy levelét névtelenül írta, különösen sajnálom, hogy Celldömölk Lakosságával (C. L.) azonosítja magát, amikor „bántó" sorait szaporítja a levélpapíron. Ön elmarasztalja a lap munkatársát, amiért egy korábbi lapszámunkban „dicsérte dr. Marosfalvi Antal áldásos tevékenységét". Szűklátókörűséggel is vádolja a szerzőt, mondván, hogy a Vasvármegye című lap ugyanakkor elmarasztaló cikket jelentetett meg a főorvosról.

Sajnálom, de éppen Ön az, aki szűklátókörű, mert nem képes különbséget tenni két dolog között. A Vasvármegye egy konkrét műtéttel kapcsolatban írt a doktorról, mint altatóorvosról, míg az Új Kemenesalja munkatársa a vérellátó központ munkáját bemutatva szerepeltette a főorvost. Egészen véletlen, hogy ebben az esetben a két személy ugyanaz. A két cikk között összefüggést keresni hiábavaló.

Ha viszont Ön mindenáron kitart amellett, hogy a „csöngei fiút lenyűgözte a tegeződés lehetősége a főorvos Úrral", s talán emiatt írta a dicsérő cikket, akkor ismét csak a sajnálatomat tudom kifejezni Ön iránt. Elképzelni sem tudom, miért hiszi, hogy a lap szerkesztősége „bedől" ilyesminek. Egészen másról van szó. Fontosnak tartottuk, hogy a magunk szerény eszközeivel mozgósítsunk a véradásra, nehogy Ön, kedves Celldömölk Lakossága műtét közben arra eszméljen, elfogyott az életmentő vér. Akkor vajon milyen levelet küldene a laphoz?

Tisztelettel:
Burkon László

Gyorsinterjú Monostori Endrével

(Folytatás az 1. oldalról)

és környékére mégis fokozottan figyelek. Két ok miatt is. Az egyik objektív. Celldömölk gazdaságilag a megye leghátrányosabb helyzetben lévő városa, tehát objektíve szüksége van az itt élőknek a nagyobb figyelemre. A szubjektív ok pedig az, amit már említettem, hogy ebben a városban mindkét fordulóban én kaptam a legtöbb szavazatot, amit természetesen nem csupán a személyemnek szóló bizalomként értékelek, hanem úgy is, hogy Celldömölkön az SZDSZ népszerű és szimpatikus párt. – *Mit értsek azon, hogy több figyelmet fordít Celldömölkre?*

– Celldömölk a munkanélküliség rémétől a legjobban fenyegetett város a megyében. A celldömölkieknek minél több új munkahelyet kell találni, ide kell csalogatni a vállalkozókat, minél több beruházási hitel nyújtását próbálom elősegíteni, már amit a képviselőségből adódó lehetőségeim megengednek. Nemrég Burgenlandban tárgyaltam arról, hogy vállalkozásközvetítő közös irodákat kellene létrehozni. Ha tervünk sikerül, ebből Celldömölk nagyszerűen profitálhat. Fejleszteni kell a városban az infrastruktúrát, az idegenforgalmat. Januártól talán több időm lesz arra, hogy választóimmal gyakrabban találkozzak. Addig is a város új polgármesterével szeretnék minél szorosabban együttműködni.

– *Kérem, mondjon néhány szót önmagáról!*

– Negyvenéves vagyok, ügyvéd, jelenleg még folytatom a praxisomat. Tizennyolc éve vagyok házas, két lányunk van, egy szombathelyi panellakásban élünk.

– *Köszönöm a beszélgetést!*

b –

1127

KÉK hírek

Szeptemberben Celldömölkön és környékén hatvannégy esetben tettek feljelentést az állampolgárok. A rendőrség ötvenegy esetben rendelt el nyomozást.

Szeptember 1-jén ismeretlen tettes B. GY. celldömölki lakos gépkocsiját feltörte, azt jogtalanul használta.

Ugyancsak a fenti napra virradóra Celldömölk területén több gépkocsit feltörtek és megkísérelték azokat elindítani – eredménytelenül. A bűncselekmény elkövetésével a fiatalkorú H. R. és társai alaposan gyanúsíthatók.

M. J. celldömölki lakostól gázpalackot tulajdonítottak el. Az elkövető P. E. celldömölki lakos személyében ismertté vált.

Az augusztus 27-e és szeptember 4-e közti időszakban behatoltak K. I.-né nemeskeresztúri lakásába, ahonnét rádiós magnót, porszívót, ruhaféleségeket tulajdonítottak el mintegy százhúszezer forint értékben.

Szeptember 4–6. között behatoltak Jánosházán egy lakatlan házba, ahonnét képeket és gyertyatartót tulajdonítottak el mintegy ötvenezer forint értékben.

Nagysimonyi és Pápoc községekben férfiak az eddigi megállapítás szerint öngyilkosságot követtek el.

Ismételten előfordulnak betörések boltokba, italboltokba.

Több kerékpárt is elloptak a múlt hónap folyamán. Rendőrségi igazoltatások során ezek közül egy sem került elő.

Az ostffyasszonyfai Ragyogó-hídnál történt segédmotorkerékpár-lopás elkövetője a fiatalkorú S. A. személyében ismertté vált.

Egy 1988-ban tartásdíjfizetés elmulasztásának vétsége miatt felfüggesztett nyomozást tovább folytatott a rendőrség, mert az illetőt elfogatóparancs alapján Budapest területén elfogták. A tartásdíj összegét az állam a jogosultaknak előlegezte.

Az esetek magukért beszélnek, nem szolgálnak külön kommentárra. A fent leírtakból azonban kiderül, hogy mennyit lehetne segíteni a bűnügyek felderítésében, ha tudnánk adatot szolgáltatni egyes gyanús személyekről, körülményekről, vagy bármi szokatlan dologról, ami a környezetünkben történik. Azt soha nem lehet tudni, hogy egy apró információ is mit jelenthet a nyomozást végző szakemberek számára. Szóljunk inkább ötször esetleg feleslegesen, mint elmulasszuk ezt egyszer is akár, amikor sokat segíthetne a szavunk! Azt ugye nem is kell írnom, hogy közös érdekünk kívánja így!

RL

1128

TISZTELT ÁLLAMPOLGÁR!

Tájékoztatjuk, hogy lakókörnyezetében rövid időn belül két alkalommal is jelentős bűncselekmény történt.

1990. július 6-ára virradóra, valamint 1990. augusztus 24-ére virradóra ismeretlen elkövetők betörtek a Korona étterembe, ahonnét jelentős mennyiségű és terjedelmű italféleséget, dohányárut, híradástechnikai felszerelést és egyéb árut tulajdonítottak el. Ezúton kérjük, hogy a bűncselekmények felderítéséhez nyújtsanak segítséget. Hozzák tudomásunkra azokat az esetleges megfigyeléseket, észrevételeket, melyeket a fenti időpontokban tapasztaltak, különös tekintettel az éjszakai órákban megjelenő idegen személyekre, gépkocsikra. Bejelentéseiket távbeszélőn, levélben vagy akár személyesen tehetik meg a Rendőrkapitányságon.

Előre is köszönjük, hogy támogatják munkánkat, melyet az Önök érdekében végzünk.

Rendőrkapitányság Celldömölk Bűnügyi Csoport

1129

Átadták a benzinkutat

Szeptemberben végre – a határidő többszöri módosításával – átadták a felújított celli benzinkutat, a helyi és átutazó autósok örömére.

Az ÁFOR „első embere", **Sokorai István** vezérigazgató készséggel válaszolt kérdéseinkre.

– Ebben a nagyon szegény világban, ahol minden fillérnek helye van, miért döntöttek úgy, hogy éppen Celldömölkön ruháznak be?

– Ennek két oka van. Az első a szükséglet, a második a fejlesztési filozófiánkban lelhető fel. Olyan helyen szívesen fejlesztünk, ahol a helyi igények mellé helyi erőfeszítés is társul. Celldömölk város vezetése anyagi támogatást is helyezett kilátásba, amelyet meg is adott, s így készséggel vállaltuk, hogy a beruházáshoz a magunk részéről hozzátesszük a nagyobb részt.

– A határidőt azonban nem sikerült tartani. Miért?

– Ez egy nagyon szoros határidő volt. A helyi kivitelezők mellett az ÁFOR nehézkes ügyintézése is szerepet játszott abban, hogy nem sikerült időre befejezni a felújítást.

– Tervezik Celldömölkön is az ólommentes benzin forgalmazását?

– A hazai szénhidrogénipar céljai között szerepel, hogy 1992-től megszünteti a 86-os oktánszámú benzin forgalmazását, s helyette minden állomáson ólommentes benzin lesz kapható. Azért csak 1992 végétől, mert jelenleg a hazai finomítók még nem képesek az egész ország ellátására, de akkorra elkészül a százhalombattai új finomító, s ez már lehetővé teszi a fent említett terv megvalósítását. Akkor már természetesen Celldömölkön is lesz ólommentes benzin. Most nem látszott célszerűnek még kétmillió forinttal megnövelni a beruházás költségeit.

– Vezérigazgató úr! Köszönöm a tájékoztatást!

Az áprilistól szeptemberig tartó rekonstrukció tizenkétmillió forintba került.

A tartálypark két tartállyal bővült. A kiszolgálás védőtetővel ellátott szigeten történik. Lehetővé vált a kiszolgálás 86-os és 92-es keverékkel. Egy duplex kútoszlop 92-es és 98-as benzinre van felszerelve. A kezelőépület felőli járdán történik a gázolaj és a háztartási tüzelőolaj kiszolgálása. A térvilágítás átépült, a felszíni csapadékvíz megtisztítva folyik a befogadóba. A közlekedési üzemanyagokon kívül árusítanak autóápolási és az autósok kényelmét, biztonságát szolgáló cikkeket is.

A töltőállomás télen 6 órától 20 óráig, nyáron 6 órától 22 óráig áll a város lakosai és az átutazó autósok rendelkezésére. (Bedi Zsolt felvétele)

R.L.

„Nem bánok semmit sem”

(Folytatás az 1. oldalról)

ták, szociáldemokraták, parasztpárt, Barankovicsék, kisgazdák és a Pfeifferpártra is emlékszem. Amikor az oroszok kimentek, akkor megszerveződött a polgári közigazgatás. Abban az időszakban Szabó István volt a jegyző, aki később tanácstitkár lett. Ekkor már viszonylag rendezett állapotok kezdtek kialakulni. Cellben „sem a zöld, sem a piros fasiszták” nem garázdálkodtak.

– Ebben a nyugodt átalakulási időszakban mennyire lehetett, illetve lehetett-e egyáltalán érezni a demokratikus politikai légkör megfagyását (Rajk-per stb.)?

– Akkor lehetett észrevenni, amikor az ember munkát akart kapni. Én is alkalmi munkásként éltem ez idő tájt. A vasúton úgy lehettem pályamunkás, hogy Szombathelyre, az igazgatóságra kellett mennem felvételre. Egy Andavári nevű igazgató mindenféle bolsevik ideológiai kérdésekkel halmozott el, amelyekről nekem halvány dunsztom sem volt. Azt sem értettem, hogy mit kérdez?!

– Valamiféle válasz azért bizonyára született.

– Valószínűleg, mert ideiglenes pályamunkási állást kaptam. De nem is a válasz volt a lényeg, hanem az, hogy éreztesse a hatalmát a jelentkezővel. Visszatérve az előző kérdésre: min lehetett érezni az éleződést? Egy érdekes esetet mondok el. 49-ben kaptam egy levelet, amelynek furcsa szövege volt: most van itt az ideje, hogy a kertben ezt meg azt csináljuk, a levelet meg kell melegíteni és úgy lehet használni. Nem értettem ezt a zavaros szöveget. Székely Lajos barátomhoz vittem át a levelet, aki a fény fölé tartotta és megjelent a vegytintával írt üzenet: „Most jött el az ideje, hogy összegyűljünk. Írd meg, hogy hajlandó vagy-e részt venni az igaz magyar állam feltámasztásában”. Nagyon furcsa volt, hogy egy müncheni postafiókszámot adtak meg. Írd meg apád foglalkozását stb. Tipikusan kommunista kérdések voltak.

– Az országban akkor elterjedt módszer szerinti provokatív levél volt...

– Lajos azt mondta, hogy ne válaszoljak. Később kiderült, hogy a müncheni számot a magyar politikai rendőrség bérelte. 50-től már Pápán a magasépítőknél dolgoztam, s akkor szedték össze mindazokat, akik válaszoltak a levélre. A napjainkban nyilvánosságra került dokumentumok alapján látom igazolni azt, hogy koncentrált támadás indult azok ellen, akik egy kicsit is másképp gondolkodtak. A Parasztpárt falunapokat tartott, s nekem Kemeneshőgyész és Magyargencs környéke jutott. Mindegyikünknek volt egy kommunista kísérője. Nekem Tőke János volt a társam. Ezen keresztül is éreztük az „ideológiai gyeplőt”.

– Néhány hónap eltéréssel követte egymást a Mindszenty-, majd a Rákosi-látogatás.

– A Mindszenty-látogatás idején a Pletnits-majorban laktunk és valami miatt jöttünk be. Nem tudtuk, hogy miről van szó. A Mesteri felőli úton búcsúsok jöttek és vitték a feszületet. Belovári Pista bácsi házánál, ahol most betorkollik az út, ott állták rendőrök útjukat, akiken szürke egyenruha, filcbevonatú sisak volt és gumibotot szorongattak a kezükben. Jobb oldalt egy nagy kukoricatábla volt. Az elöl haladó a feszülettel úgy vágta fejbe a sisakos rendőrt, hogy előttük loccsant szét a gipsz-Krisztus. Az egész búcsús menet belespriccelt a kukoricásba. A rendőrök tehetetlenül álltak, mert verekedésre, atrocitásra nem került sor. Az eset azonban nagy zavart okozott körükben.

– A látogatás idején „fertőző agyhártyagyulladás gyanúja miatt” tilos volt az utcán tartózkodni, de persze minden ház ablaka és kapualja tele volt. A gimnázium helyén volt a vásártér, ott akarták tartani a gyűlést, de ezt nem engedték. Debrecenből, Kecskemétről és az ország sok más helyéről több száz rendőrt hoztak ide. Vízágyúkat is hoztak, amit akkor még csak meseskönyvből ismertünk. Végül a templom előtti téren került sor a rendezvényre.

– Rákosi látogatásakor mozgósítottak mindenkit s szabályosan új pályaudvart építettek a rendezőben. Több vágányt alakítottak ki, hogy a fél országból ide érkezőket fogadni tudják. Aki tudott gépkocsit vezetni, ha volt jogosítványa, ha nem, rendelkezésre kellett állnia az ócska, leselejtezett orosz kocsikon. A szállításban nekem a járás északi része jutott.

– Úgy tudom, hogy nagy népünnepély volt: hatalmas mennyiségű étel–ital fogyott el.

– Igen, de akikkel jöttem, azok nem mentek oda. Nekünk az volt a parancsunk, hogy a malom melletti réten pakoljuk le a népet. Ott leültek, előkerültek a kendők a kenyérrel meg a szalonnával és egy lélek nem volt kíváncsi közülük Rákosira. Kevesen tudják, hogy korábban is volt egy Rákosi-látogatás, még a forint bevezetése előtt. A Sági utcában, ahol most a park van, ott állt meg egyedül egy fekete autóval. Felállt az autó motorházára és azt mondogatta a körülötte állóknak a jellegzetes akcentusával: „Lesz jó forint!” A cigányok meg húzták az Internacionálét és az ismétlődő dallamba úgy belekeveredtek, hogy le kellett inteni őket. Rákosi egy rövid beszéd után gyorsan tovább is ment.

– Hogyan alakult élete a fordulat éve után?

– 1950-től megszakadt a kapcsolatom Cellel, mert Pápán lettem technikus, később építésvezető, majd Szombathelyre kerültem diszpécsernek.

– Az 50-es évek politikájának hullámzásait mennyire lehetett követni?

A Nagy Imre-féle 53-as váltást a devecseri lőszerraktár építésvezetőjeként éltem át. Eladtunk, kiárusítottunk mindent és az építés is leállt, pedig egy emeletes kórház alapozásába kezdtünk éppen. A mindennapi életben nem lehetett érezni feszültségeket. Még 56-ot követően is, Kuti Cellbe érkezéséig emberi állapotok voltak. A járási párttitkár, Kovács János is viszonylag megértő ember volt. Kuti Béla viszont ÁVO-s őrmesterként Pesten a Rádiónál vagy a Pártháznál tüntette ki magát. Itt századosként keserítette meg az életünket. Amikor a forradalom utáni nagy tisztogatás volt, akkor Kuti Béla azt mondta nekem a rendőrségen, egy másik letartóztatottra mutatva: „nézze, abból még lesz rendes ember, mert az csak lopott, de magából soha, mert szidta a kommunistákat!”

– Ez volt Vas megye későbbi rendőrkapitányának filozófiája?

– De még mennyire! Persze voltak humánus emberek is, közülük Dancs József neve maradt meg az emlékezetemben. Talán emiatt volt itt olyan rövid ideig. Egy Barna János nevű politikai tiszt okozott még sokunknak súlyos gondokat.

– Mire emlékszik az 56-os forradalomról?

– 56-ot – akkor már Szombathelyen dolgoztam – úgy éltem át, hogy valahonnan az Őrségből jöttem és a szombathelyi rádiónál kitűzött zászlókat láttam. Rohantam haza, de nagyon csendes volt Cell. Nem akarok aktualizálni, de az apolitikus magatartás éppoly jellemző volt, akár most. Magukba zárkóztak a polgárok.

– Kik kezdeményezték a megmozdulásokat? Úgy hallottam, hogy itt is a diákok léptek fel elsőként.

– Még ezt sem mondanám. Egy-két felvonulás volt, amelyek közül a rendőrség előttire határozottan emlékszem. Ez már november 4-ét követően lehetett, mert ott egy szovjet harckocsi állt. De akkor sem történt semmi, még egy pofon sem csattant el. Gosztonyi János eredetileg parasztpárti képviselő volt, aki a kommunista pártba is belépett és kettős párttag lett. Ezt csak azért említem, mert 56-ban itthon volt, de senki még egy ujjal sem nyúlt hozzá. Azokat gyűjtötték aztán be, akik a szovjet sírokat feldöntögették és összetörték a szovjet emlékművet. De semmiféle verekedés, ütlegelés és főleg véres események nem voltak. Ezért volt gyalázatos a későbbi bosszúállás, mert kin és miért álltak bosszút? Németh Kálmán vasúti munkás vezetésével a régi polgári iskolából hoztak ki mászóköteleket, s azzal döntögették fel a sírhelyeket. Meglehetősen vegyesen fogadta ezt a lakosság. A pártirodát is kiszórták, de ez talán természetes is volt abban az időben. Működött nemzeti bizottság is: Horváth Endre neve jut az eszembe, aki tanácsi előadó volt, majd a kemenesszentmártoni tsz-ben dolgozott. Tőke János keze alá került zupás őrmester volt, majd nagy kommunista lett. De becsületére

Ábrahám Ferenc a celli ötvenes évekről

legyen mondva, akit tisztességes embernek ismert meg és elfogadott, azt tűzön-vízen keresztül megvédte, így pl. Horváthot is. '56 után ítéletek nem nagyon voltak. Egy vasutasra emlékszem, valamilyen Németh nevezetű lehetett... azt elítélték.

– Jelent meg egy könyv 1957-ben „Ez történt Vas megyében" címmel, amely tulajdonképpen az MSZMP propagandakiadványa volt. Ebben a celldömölki események főkolomposaként Gömbös Németh János szerepel.

– Igen. Azért kapta ezt a nevet, mert a 30-as évek első felében Gömbös Gyula miniszterelnök befolyására vettek fel a vasútra embereket. Biztos ő volt a hangadó 56-ban a vasúton. 58-ban megkezdték a begyűjtögetést. Boldogboldogtalant elvittek hónapokra. Különösen a forradalom évfordulóin voltak gyakoriak az előzetes őrizetbe vételek. Engem '58 októberében tartóztattak le a feleségemmel együtt, de őt a Legfelsőbb Ügyészség felmentette. Jellemző volt a korra, hogy mindenkit, akit bevittek, megpróbáltak beszervezni, spicliszerepre rábírni. Tisztelt Kuti Béla rendszeresen gyalog kirendelt a Sághegy Mesteri felé eső oldalára. Feleségem a gyerekkel itthon rettegett, hogy egyáltalán hazajövök-e. Ezeket a dolgokat úgy tudtam megúszni, hogy kihasználtam Kuti butaságát.

– Mit kellett a hegyen csinálni?

– Ilyet, hogy pl. X és Y buzi, figyeljem meg őket. Teljesen abszurd dolgokat. Rájöttem arra, hogy bármit mondok neki, beveszi. Ez jó évig tartott. Közben olyanokat mondogatott nekem, hogy ad ám ő cigarettát, és ha rendesen szolgálok, bort is kapok. Az volt a szavajárása, hogy „hét rossz lesz, ha el meri mondani". Természetesen én mindent elmondtam néhány jó barátomnak, például Rács Imre festőművésznek, arra az esetre, ha engem valami baj érne. Kuti nagyon primitív ember volt. Miután ő elment, Kapitány Tibor lett a helyi rendőrség vezetője. Vele el lehetett beszélgetni, s meglepődve tapasztalta, hogy mi mindent rám kényszerítettek. „Akkor ezért volt eredménytelen" – mondta, s rájöttem, hogy bizonyára a rólam vezetett kartotékokon olvasta ezt.

A korabeli felvételen celldömölki utcarészlet.

– Letartóztatásom után a megyei börtönben a cellatársam azt mondta, hogy ha a tárgyaláson is vállalom azt, amit neki elmondtam, legkevesebb 3 évet sóznak a nyakamba. Szinte bele is nyugodtam ebbe. Borzalmas volt az ÁVO-s magánzárkában. Később már sokkal jobb volt, mert egy kis szobában hatan laktunk, ráadásul olvasni is lehetett.

– Hogyan viselkedtek a letartóztatottakkal?

– Szabó István, aki bevitt, nagyon rendes ember volt. Általában a közrendőrök sokkal tisztességesebben viselkedtek. Miután beértünk, a lépcsőházi előtérben végignéztek rajtam: „csak pihentessék a fiatalurat!" Éjfélig ott álltam. Vasajtós zárkák voltak, amelyekben két személy tartózkodhatott. Nyitva volt az ablak, de nagyon magasan. A két priccs között alig volt hely. A falon a letartóztatottak kötelességei voltak kifüggesztve. Ezekből rengeteget soroltak fel és csupán egyetlenegy jogot: kihallgatást kérhet. Ilyen kötelességek voltak: Csak akkor szólhat, ha kérdezik! Továbbá: köszönni köteles! Ha hallottuk, hogy nyílik az ajtó, akkor feltartott kezekkel a falhoz kellett állnunk. Volt olyan, hogy bejött a tiszt, én köszöntem, ő meg rámordított: „fogja be azt a büdös pofáját!" Legközelebb jött, nem köszöntem, akkor azt kiabálta: „az Isten verje meg magát, még köszönni sem tud?" A vallatótiszt nem bántott. Olyanokat csinált, hogy pl. felállított a székre. Bejött egy másik, az meg azért üvöltött rám, hogy mit keresek a széken.

– Ezek a „humoros" helyzetek a túlélést is segíthették.

– Igen, mert ilyenkor egyértelműen megmutatkozott a primitívségük. Lelkileg viszont nagyon kikészültünk abban, hogy a vallatásnak soha nem volt vége. Odarendelt reggel 9-re és olyan közel ültetett a kályhához, hogy majdnem elégtem. Mindent elmondtam, amit tudtam. Arról nem beszéltem, hogy 56–57 telén rendszeresen szöktettük az embereket, akiket Pestről irányítottak Cellbe. Éjjel jöttek a házunkba s közvetlenül mellettünk lakott Barna főhadnagy. A két lakás csak szekrényekkel volt elválasztva. Óriási volt a lebukás veszélye! Ezek az emberek másnap velem együtt utaztak be Szombathelyre. Beültek hozzám, mint felvételre várók. Felvetettem őket olyan munkakörökre, hogy a határ környékén dolgozhattak.

– Ez egy szervezett hálózat volt?

– Olyan jól működött ez a lánc, hogy mintegy félszáz embert sikerült így kijuttatnunk az országból. A láncszemben az első kapcsolatom Appel Sándor mérnök volt. Érdekes, hogy erre soha nem kérdezett rá senki. Úgy látszik, jól konspiráltunk, mert nem tudtak rájönni. Ezért pedig tényleg kinyírhattak volna! Ehelyett olyan hazug vádakat vágtak a fejemhez, hogy még védekezési kényszerem sem volt. Azt mondtam: írja csak, főhadnagy úr! „Látom, megjött az esze!" – válaszolta. Lediktálta a vallomásomat, én meg aláírtam, mert már nem bírtam cérnával azt a sok hülyeséget, amit tapasztaltam. Rá 3 napra elém tették a nyomozati anyagot és az összes tanúvallomásokat. Ez mindig célzatos volt: olyan nevekkel találkozhattam, akikről álmomban sem gondoltam volna, hogy rám vallanak. Várakozással néztek rám: „na, most kezdesz majd köpni!" Iszonyú csalódás volt számukra, hogy belőlem nem szedtek ki semmit. Vádemelésre átadtak a megyei ügyésznek. Az ügyészség, ahol szinte mindenkit elítéltek, engem valami csoda folytán felmentett. A B. Nagy nevű ügyész számára feltűnő volt, hogy hat hétig konokul tagadtam, majd hirtelen mindent bevallottam. A feleségemmel úgy váltunk el tőle, hogy azt mondta: ha velem bármi történne, feltétlenül üzenjek neki. Másnap annak rendje-módja szerint másodszor is letartóztattak. Feleségem beutazott B. Nagyhoz Szombathelyre, s harmadnap már szabadlábra is helyeztek. Úgy tudom, hogy egyenesen a Belügyminisztériumból kaptak erre utasítást.

– Hogyan sikerült beilleszkedni a közéletbe a szabadulás után?

– Két évvel a letartóztatásom után tanácstagot csináltak belőlem. Ez érthetetlen volt számomra és megmaradtam szinte végig „megtűrt ellenzékinek". Önigazolás volt ez a részükről, vagy személyi szimpátia vezette őket? Ma sem tudom. Volt olyan, hogy a trianoni keresztet el akarták tüntetni, arra hivatkozva, hogy az alapzata megrongálódott. Tiltakoztam, s mondtam, hogy ha felrobbantjuk, akkor a fiatalok honnan fogják megtudni, hogy egyáltalán miért állt ott a kereszt. Hagyjátok békén! – kértem. Érveim hatottak azokra a kommunista vezetőkre, akik meghallgattak.

– A legális ellenzék tagja volt még Németh Lajos, Horváth Lajos és még mások is. Arra nagyon ügyeltek, hogy semmiféle testületben ne juthassunk túlsúlyba. Ha viszont úgy érezték, hogy igazunk van, akkor javaslatainkat később saját ötletükként adták közre. Így lehetett jól befolyásolni őket. Nem bántam és nem bánok semmit sem. Viszont semmiféle olyan dologba nem hagytam magam belehajszolni, ami a lelkiismeretemmel ellenkezett volna. Így párttag sem voltam soha egy óráig sem.

– Köszönöm a beszélgetést.

Németh Tibor

1130

A Himnusz költője: Kölcsey Ferenc

A reformkorszak ragyogó nemzedékének egyik legjelentősebb személyisége, aki a legtökéletesebben egyesítette magában a magyarságot és a ma annyit emlegetett európaiságot. Mégis a magyarság nemzeti tudatában és az irodalmi élet szélesen hömpölygő árjában a reformkor nagyjai, csillagai közül a legkevésbé élő és ható egyéniség. Talán Illyés Gyula fogalmazta meg legtalálóbban ennek okát: „A nagy művek néha, ahelyett hogy felemelnék, eltakarják alkotójukat. A Himnusz nélkül Kölcseyt jobban ismernénk, jobban számon tartanánk egyéb érdemét. Ez a vers, azáltal hogy szerzője nevét örök ragyogásba borította, akaratlanul is sokat elvont abból a fényből, amely a személynek járt volna ki. De a ragyogás, a hír sokat elfedett – mert szinte vakított – magának a versnek értékéből is."

A terjedelem szabta határ csak dióhéjban engedi meg, hogy életútját összefoglaljuk. Szódemeteren született 1790. augusztus 8-án. Hatéves, mikor édesapja meghal, ekkor kerül a debreceni református kollégiumba, ahol 14 éves koráig tanul, minden.előadott tudományt végighallgatva. Elveszti édesanyját is és három kicsiny testvérének gondja is rá hárul. Korán belekerül az irodalom sűrűjébe. A Kazinczy–Kresznerics vitában fontos adalékokkal vesz részt. Különösen 1808 óta szoros a barátsága a korszak irodalmának vezéralakjaival, Vörösmartyval és Fenyéri Gyulával (a dukai születésű Stettner, később Zádor György Ő!) haláláig őszinte szeretet fűzi hozzá. Országgyűlési követ 1832-ben és a gyűléseken tartott kitűnő beszédeivel országos hírnévre tesz szert. A parlamenti szónoklatot ő emeli irodalmi és művészi színvonalra: tőle tanulják ezt el a korszak nagy szónokai, így Deák, Eötvös, Kossuth és Szemere. Amikor 1835-ben kivált az országgyűlés tagjai sorából, olyan búcsúbeszédet mondott, hogy Kossuth e napon gyászkeretben küldte szét Országgyűlési tudósításait. Csekén halt meg 1838. augusztus 24-én. Ott emlékeztek róla születésének 200 éves évfordulóján.

De szóljon most hozzánk a messze múltból ő maga is:

„Szeretni az emberiséget: ez minden nemes szívnek elengedhetetlen föltétele. Az emberiség egésze nem egyéb számtalan háznépekre oszlott nagy nemzetségnél, melynek mindegyik tagja rokonunk, s szeretetünkre és szolgálatainkra egyformán számot tart. Azonban jól megértsd! Az ember véges állat, hatása csak bizonyos meghatározott körben munkálhat. Azért ne hidd, mintha Isten bennünket arra alkotott volna, hogy a föld minden gyermekeinek egyforma testvéreik s a föld minden tartományainak egyforma polgárai legyünk. ... Sohasem tudtam megérteni: kik azok, kik magokat világpolgároknak nevezik? Az emberi tehetség parányi lámpa, mely egyszerre keskeny kört tölthet meg fényével, s ha egy helyről másra hurcoltatik, setétséget hagy maga után. ... Hol az ember, ki magát a föld minden országainak szentelni akarván, forró szenvedelmet hordozhatna irántok keblében? Leonidás csak egy Spartáért, Regulus csak egy Rómáért, Zrínyi csak egy Magyarországért halhatott meg. Nem kell erre hosszú bizonyítás; tekints szívedbe, s ott leled a természettől vett tudományt, mely szerelmedet egy házněphez s ennek körén túl egy házához láncolja."

Lehet elmélkedni manapság e szép gondolatsoron, kellő mérce alá állítva magunkat, s a bennünk kavargó érzelmeket.

Tegye teljessé a költőre való emlékezésünket a manapság mindenképpen időszerű verse:

„Bus düledékeiden, Husztnak romvára, megállék;
Csend vala, felleg alól szállt fel az éjjeli hold.
Szél kele most, mint sir szele kél; s a csarnok elontott
Oszlopi közt lebegő rémalak inte felém.
És mond: Honfi! mit ér epedő kebel e romok ormán?
Régi kor árnya felé visszamerengni mit ér?
Messze jövendővel komolyan vess öszve jelenkort;
Hass, alkoss, gyarapits: s a haza fényre derül!"

Nádasdy Lajos

1131

A FORRADALOM EMIGRÁNSA

Kemenes Géfin László 1937-ben Szombathelyen született. Celldömölkön tanult és a helyi gimnáziumban tett érettségi vizsgát 1956-ban. Ugyanennek az évnek az őszén elhagyta az országot. Kanadában telepedett le, de járt Ausztráliában és Dél-Afrikában is. Dolgozott rajzolóként, gyári munkásként és kereskedelmi levelezőként. A montreáli Loyola Egyetemen angoltanári oklevelet szerzett, majd a McGill Egyetemen doktorált. 1981-ben indította el a Washingtonban megjelenő Arkánum című, évente két alkalommal megjelenő folyóiratot, amely elsősorban a kísérletező irodalomnak ad teret, de a hagyományos formáktól sem zárkózik el.

Irodalomtudományi kutatásainak legjelentősebb eredménye az „Ideogram" című kötet, amely a képírásnak, ennek a fontos költészeti hagyománynak az első modern összefoglalása. 1977 óta Montreálban él és a Concordia Egyetemen angol és amerikai irodalmat tanít.

A kivándorlás után a fiatal írónemzedék, köztük Kemenes Géfin számára az irodalmi életbe való belépést az jelezte, amikor először megjelenhetett az Új Látóhatár című lapban, amely az emigrációba kényszerült magyar írók összefogására törekedett, egyúttal publikációs lehetőséget is nyújtva számukra. 1966-ban jelent meg első kötete „Jégvirág" címmel, majd 1969-ben a „Zenit", 1974-ben pedig a „Pogány diaszpóra" látott napvilágot. 1978-ban kiadott „Fehérlófia" című eposza személyes és történelmi emlékekből, groteszk álmokból és látomásokból felépülő önéletrajzi költemény. Szkeptikus alaphangulatú művét az értelmes lét, a helytállás-igény megfogalmazásával zárja le: „... azt kell eldöntened, mivégre vagy a világon."

Költészetét kezdetben az emigráns élet önkereső küzdelmei hatják át. Lírája a hetvenes évektől kristályosodik ki igazán, miután megszenvedett identitásáért és kanadai magyar költőnek tartja magát. Emigrációs tapasztalatokon alapuló világképét az emberi lét és a történelem bölcseleti kérdései határozzák meg. Történelmi verseit – melyeket nyelvi archaizálás jellemez – sötét pesszimizmus uralja. Ugyanakkor a kilátástalanság gondolatával szembeszegülve a régi magyar költők szelleméből merít erőt.

Részletesebb életrajzi méltatás helyett valljanak róla saját gondolatai: kedves tanárához, Németh Lajoshoz írott levele és „Zrínyi harmadik éneke" című versének részlete.

Mint a levélben utal rá, a forradalom évfordulójára haza fog látogatni. Előzetes tervek szerint 22-én a helyi megemlékezésen is részt vesz, majd azt követően a városi könyvtárban várja kötetlen beszélgetésre celldömölki barátait, ismerőseit, s az érdeklődőket.

Németh Tibor

100 éve

1132

Kis Czellből – Csáktornyára

Az idősebb olvasók és a vasutasok előtt bizonyára nem meglepő a cím, az utazás a vasút bővítésével valósulhatott meg. A vasút megjelenése után néhány évtizeden belül a gazdaság vezető iparágává vált, hatást gyakorolt a vontatási eszközök gyártására, a felépítmények, biztonsági és hírközlési berendezések építésére, melyek emberek ezreinek adtak kereseti lehetőséget. A nagy mennyiségű vas és acél előállítása a nehézipar gyors fejlődését eredményezte – mondhatjuk általánosságként, miközben a vasút közelebb hozta az embereket, népeket egymáshoz. Másfelől a kapitalizmus fejlődésével együttjáró tömeges árutermelés nyomán nyersanyagok és késztermékek olcsó és gyors távolsági szállítását tette lehetővé, ezt szolgálta a vasút. Ez azonban csak akkor vált valóra, amikor a fő- és a szárnyvonalak kiépültek.

Celldömölk vonatkozásában is meghatározó lett a vasút. A foglalkoztatásra gyakorolt hatása alapján életünk része lett.

1133

Újra Celldömölkön Kemenes Géfin László

Levél Németh Lajoshoz

„...az a rendszer, vagy az, aminek ez a rendszer egyenes örököse volt, s ami miatt kénytelen voltam elhagyni hazámat (amit soha eszem ágában nem lett volna megtenni), nincs többé! Bár sohasem hittem, hogy a kommunisták uralma örökéletű lesz (s ezt meg is írtam nem egy helyütt), azért sok millió honfitársammal egyetemben jómagam is csak hüledeztem, amint egyik fantasztikus hír szinte követte a másikat. Amint kiderült, hogy a megszálló hadsereg nem fogja uralmon tartani az új osztályt, az egész szétesett, s majdnem olyan gyorsan, mint 56-ban. 1989 vérnélküli forradalma vitte győzelemre 1956 véres forradalmát. De akkor, kérdezem én s nem kis keserűséggel: kit–mit szolgált a 33 év hiátus, egy minden legitimitást nélkülöző csoport uralma, amely hazugságok halmazán s terroron alapult??? S amire rámént majdnem a teljes életünk. De hát mit tehettem az adott körülmények között? (...) Mivel én olvastam fel a Hősök szobránál az egyetemisták 16 pontját s szavaltam el a „Nemzeti dal"-t, nyugodtan rám kenhették volna, hogy Celldömölkön én robbantottam ki az ellenforradalmat vagy legalábbis Németh János meg Jenő mellett én voltam a másik főkolompos.

Ugyanakkor azért is mentettem rongy életem, mert ép ésszel nem hihettem, hogy az a rendszer, ami 48 óra alatt összedőlt, azt majd újra tartósan helyrepofozzák annak utódai. Amikor 57-ben egy montreáli cégnél mint plakátfestő dolgoztam, egyik rendes kollégám, látva honvágyamat, talajvesztettségemet, vigasztalni akart, mondván: „Ne aggódj, László, öt év múlva nem is fogsz emlékezni mostani rossz lelkiállapotodra, úgy megszokod addigra Kanadát". Nem akartam hinni a fülemnek. ÖT ÉV??? ÖT ÉVET ITT ELTÖLTENI??? (...) Ehelyett egy emberöltőnek kellett eltelnie ahhoz, hogy Sztalin–Rákosi örökösei oda kerüljenek, ahová már 56 forradalma röpítette őket: a történelem szemétdombjára. (...) Csak kárhoztatni tudom a véletlenek azon elképesztő láncolatát, ami három évtizedig fenntartotta ezt a nyomorult rendszert. S minket meg száműzetésben élni kényszerített. Mert bennünket még szüleink s nevelőink megtanítottak a hazaszeretetre s arra, hogy életünk azáltal nyer értelmet, ha a hazának használni tudunk. Ezért oly fájó, hogy nem használhattunk ott és akkor, amikor a hazának szüksége lett volna szolgálatunkra.

Nem folytatom, mert azért nem vagyok teljességgel borúlátó, hiszen megérhettem, amit esetleg csak fiaim életében reméltem megvalósulni. Megmaradtam magyarnak s magyar írónak, amellett, hogy itt idegenben is megálltam helyemet mint tanár és irodalomtörténész. (...)

Ebben az évben lesz Október Huszonharmadika hivatalos nemzeti ünnep és sokan fognak hazalátogatni. Én is szeretnék hazamenni erre az alkalomra, s arra gondoltam, hogy (...) az ünnepen esetleg szólnék néhány szót. Egyfelől egy autentikus celli 56-os forradalmárt hallhatnának, másfelől egy hazafelé készülő emigráns költőt. Nem pályázom az „ünnepi szónok" posztjára, de azt hiszem kölcsönösen jót tenne (a fentebb említett szolgálat jegyében), ha a fiatalok nem másodkézből ismerhetnék meg szűkebb pátriájuk történetének egyik emlékezetes epizódját."

1134

Zrínyi harmadik éneke

(részlet)

„Senki az csolnakban nem vala énvelem,
Kitől jöhetne számomra segedelem,
Vergil nem mutata kiutat énnékem,
Nem vala kegyelmes Athénám se nékem.

Az láng már bensőmet kezdé marcangolni,
Rivó kárhozottak nyultak testöm fogni,
Akartak magokhoz tüzbe le rántani,
Kis időre kinjokat lelkemmel oltani.

Akkor szóval hivám mennyeknek Istenit:
Utállak, kárhozat! Én Jézusom, segits!
Látom, pokol fián büntelen se enyhit,
Csak en fertőjébe rántna le mindenik.

Nagy kiáltásomra bárkám partot ére,
Itt sirva borultam Isten szent földjére.
Könyvem nem kárhozottért omlott már füre,
Szüm nem undok vétkesért hasadt kettőre,

Hanem azért, ki jó s méltatlanul szenved,
Kit virtus, tisztesség botolni nem enged,
S méges vak tusában vérzik el sebekkel,
Ármánytól vagy látatlan ellenségekkel.

S már vetettem volna magam az csolnakba,
Hogy evezzek vissza szörnyü Phlegethonra,
Gondolám, ha bünös, büntelen egy forma,
Isten előtt enként megyek kárhozatba.

Ám de visszaléptem és könyvem felszáradt:
Árva nemzetemnek ki adand majd támaszt?
Kit ozmán hatalma régtől fogva száraszt,
Gyötrő igájában senyved, mint rab állat?

Csak én vagyok, ki mer, ki mindent megkisért!
Az közönyös Istent sem félem keziért!
Ki Hádest is megjártam romló nemzetemért,
Bástyát testemből rakok ő életeért!"

Igaz ugyan, hogy Kis Czell kialakulása a búcsújárásnak köszönhető, de a fejlődés 1871-től, a vasút kiépítésétől meghatározó, a piacközpontú szerepből adódó előnyök mellett. Nemesdömölk és Kis Czell lakossága 1870-ben 1496 fő volt. Húsz év múlva a korábban alig növekedő lakosság száma: 2434 főre emelkedett.

Ismerjük, milyen sok tárgyalás folyt egy-egy vonal kiépítése ügyében, merre menjen, milyen településeket érintsen és ha már a főirány megvolt, akkor a földtulajdonosokkal történt egyezkedés késleltette a munkát.

Így volt ez az 1890. október 12-én a forgalomnak átadott Kis Czellből kiinduló Zalaegerszeg–Csáktornya szárnyvonal kiépítésekor is. A pontosság érdekében említsük meg a Boba–Sümeg HÉV egy évvel korábbi megnyitását. A lényeg tehát az, hogy 100 évvel ezelőtt az utazni szándékozónak módja nyílt Kis Czellből Csáktornyára vonatozni. Egy 1894. évi menetrend szerint a Csáktornyáról 6.05 perckor induló személyvonat 12.51 perckor érkezett Kis Czellbe. A személyvonatokon 1–2–3 osztályú kocsik közlekedtek. A fapados kocsik már csak az idősebbek emlékezetében élnek.

A vonalon 12 osztályú 377 sorozatú, később 370 sorozatú mozdonyok továbbították a vonatokat. A szolgálatot a celli mozdony- és vonatkísérő személyzet látta el. A tolatós tehervonattal a személyzet négy nap alatt tette meg oda–vissza az utat 100 éve és évtizedekkel később is. Ma a mozdonyvezetők havi óraszáma 196, és ha a napi előírt óraszáma mondjuk Ajkán lejár, oda küldik a váltást.

Az említett mozdonyok szertartályosok voltak, kicsi volt a víz- és a szénkészletük, ezért Kis Czell és Csáktornya között kilenc helyen kellett vizet és szenet felvenni. Az út során a személyzet Kisfaludon és Csáktornyán pihent a fűtőházakhoz tartozó laktanyákban. Az őszi forgalom alatt a Sárvári Cukorgyárból az úgynevezett cukorvonatokat szintén a celli mozdony- és vonatkísérő személyzet továbbította a zágrábi cukorfinomítóba. A személyzet Csáktornyáig járt, de ha a helyzet úgy kívánta, a varasdi cukorgyár kiszolgálását is elvégezték. A csáktornyai vonal fontos kereskedelmi összeköttetést biztosított az Adriáig. A trianoni békeszerződés a Rédics és Alsólendva között húzta meg a határt, a vonalat kettévágta.

Káldos Gyula

1135

Aranysárga ősz

Gyermekkorunk kedves, nehezen várt eseményeinek egyike volt a szüret. Más szempontból ugyan így volt ezzel a gazda is. Bár a birtok az övé volt, de szüretelni csak akkor volt joga, ha a hegyközségi bíró és a választmány a szőlőt érettnek, szedésre alkalmasnak találta. Vigyáztak a minőségre. Ha valaki a saját szőlőjét idő előtt megszedte, szigorú büntetést kellett fizetni. De régen is volt ez, mint ahogy a hegyi gyepű megléte a szőlő egyfajta biztonságát jelentette, a hegyen közlekedők, a hegykapun belépők szemmeltartását tette lehetővé.

Talán 11 éves lehettem, amikor először egyedül elmehettem nagyanyám Kissomlyó hegyen lévő szőlőjébe. A hegykapun belépve a hegypásztor már szemmel tartott és szinte egyszerre érkeztünk a pincéhez. Annak rendje, módja szerint megkérdezte, mit keresek ott. Este pedig első dolga volt „megjelenteni" nagyanyáméknak a történteket. Ők persze tudtak róla. Hol vagyunk ettől is, általában a szervezett hegyközségi élettől? Mára már alig maradt valami a hegy egészére jellemző kedvesen zajos, zsongó, vidáman énekelő és adomázó csoportok hangulatából. Ünnep volt a szüret, és akit meghívtak, örömmel jött, mondhatni megtiszteltetésnek vette, ha a szüreten részt vehetett.

A szüret és a vele járó vidámság írókat, költőket ihletett meg. Született ilyen vers a mi vidékünkről is, bizonyára kevesen ismerik, ezért most a szüret idején talán aktuális közreadni. Berzsenyi Dániel fiai is foglalkoztak versírással. A kor színvonalán álló, jó verseket írtak. A legkisebbik fiú, László az 1820-as évek elején így látta a kemenesaljai szüretet, ahogy a mellékelt versében megörökítette. **Káldos Gyula**

1136

Értem bájoló környékét Kemenesnek s aljának
A'mellynél szebb tájéka tán nintsen pannoniának
Hol a' magyar ugy meg maradt eredetiségében
Hogy mind nyelve mind köntöse meg van régi diszében
A'mi pedig a' fő dolog, a' barátság, szivesség

Ezen kettőről hires a' kemenesi nemesség
Igaz, konkoly nem vetve is tenyészik a' buzában
Nints ugy hogy nem volna veszett juh a' Krisztus aklában,
Itt is van el vétve olly ur a'ki arra hogy nemes,
Hogy Kemenes alatt lakik, hogy magyar, nem érdemes,
De ezt számba sem kell venni, ott a'hol a' többség jó
Többnyire mind jó hazafi, mint Zrinyi volt olly buzgó
A'ki, hogyha hazájának állapotja kivánja
Gazdaságát, gyermekeit 's nőjét hagyni nem szánja.

–

Tömve lévén Kemenesnek környéke vig urakkal
Vendég szerető urakkal és nagy birtokuakkal
Nem tsuda ha a' szüretek itt is vigan tartatnak,
Kivált ha a' gerezdek sok édes lével biztatnak
Reneg akkor az egész hegy a' mo' sarak durrognak
Kongnak a' még üres hordók az ostorok pattognak
A' mult szüret kiváltképpen vig volt sok bor teremvén
Jelen voltam akkor én is Kemenesnek több hegyén
Öszve gyüle a' nemesség Kemenes vidékéből
Jöttek vendégek Sopron, Győr, Veszprém 's több vármegyéből
Természetes volt az öröm kiki ugy mulathatott
A'mint tettzett, nem szólták meg ehetett és ihatott.
Itt van illyenkor a' Győri musikurok bandája
Szép magyar nótákat hangoz árvai szároz fája
Mulatja a' vig ebédnél lakozó embereket
Harmoniás vonásokkal bájolja a' sziveket
Soká el unván az ifjak ülni felkerekednek
Ugrós nótát parantsolnak 's egybe tánczba erednek
Nintsen ki deszkázott szoba nem is kell a' magyarnak
Kivált hogy ha jó kedvek van és tánczolni akarnak
Az Urak örömmel nézik vigadó fiaikat
'S biztatják hogy hordozzák meg jól a' kisasszonyokat
A' meg aggott ősz öreg is felejti korosságát
Illyenkor ha az ifjaknak látja vig mulatságát.

–

Az alatt mig az urfiak magokat igy mulatják
A' tselédek addig a' prést derekassan forgatják
Töltik az üres hordókat, méregetik mekkora
'S örülnek hogy az uroknak lesz az idén sok bora. –
Illy szuretbe nints vége a' lajtvivő szekereknek
Az ostor pattogásoknak a' lövöldözéseknek
Szüretkor néhány napokat illy vigan töltenek el
'S ezen idő alatt sok száz akó bort költenek el
Vége lévén illy formán a' vig és a' bő szüretnek
A' vendégek elbutsuznak 's haza felé sietnek. –

1137

Töltik az üres hordókat

Probust (276–282) a szőlőtelepítő, római császár honosította meg a szőlőágat e vidéken is. Feljegyezték róla, hogy „Legionáriusait béke idején sem engedte pihenni. A sirmiumi kertész fia velük ültette be szőlőkkel a szerémi hegyeket, aminek termését a XVI. századig Magyarország legjobb borának tartották."

Mi sem természetesebb, hogy a Somló, a Ság és a Kissomlyó borait mi tartjuk a legjobbnak. De a környék szelídlankájú részei, a Hercseg is és a Kemeneshát nagyívű karéjának domboldalai, sőt a Cser déli lejtőin is már nemesített szőlőkből jó minőségű borok teremnek. Sitke, Simonyi, Tokorcs, Mihályfa, Sömjén, Vönöck, Kemenesmagasi községekben nagyon sokan szőlészkednek. Így a szüret sok család gondjainak egyike és ünnepe, ha elérkezik az aranysárga ősz. A nagysimonyi származású Hajnal Endre által 1906-ban írt „A kecske, mint menyasszony" című tragikomikus versezetében ilyen sorokat olvashatunk: „És hetykén a borral hazafelé ballag... Kalapján úgy lobog a nemzeti szallag..."

Manapság is van lobogás, s egyre hangosabbak a hegy- és a domboldalak, hisz az előszüret áldása, a murci már dalra fakasztja a hegyieket. A szüret gondos előkészületi munkákat igényel, ezzel veszi a kezdetét. Mindenekelőtt a hordók állapotának vizsgálata és kezelése a legfőbb teendő a pince körül. A hordó dísze a pincének és a jó bor tárolásában nélkülözhetetlen eszköz. Tisztítják, forrázzák ha kell, külsejét diópáccal kezelik, majd az abrincsokat festik. Kis kénezés is szükséges, de mielőtt a must a hordóba kerül, fontos a szellőztetés, ezzel a forrás megindulását segítjük elő. A gondos gazda megvizsgálja a szürethez nélkülözhetetlen eszközöket, a prést, a darálót és a kádakat, valamint a kisebb hasznosságokat. Szüretre pincerendet teremtenek, takarítás, rakodás, megfelelő tér kialakításával gondoskodnak a munkálatok ellátását biztosítandó. Közben

(Folytatás a 9. oldalon)

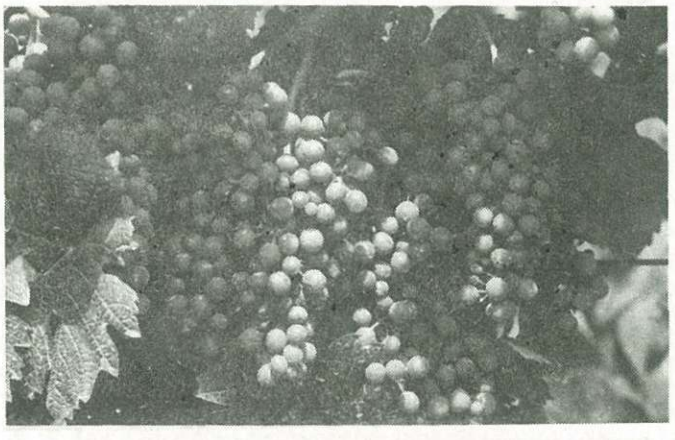

Az oportó, új nevén portugeiser.

(Folytatás a 8. oldalról)

nem feledkeznek meg a szőlőről, azt naponta figyelni kell. Az érés állapotát megállapítják és kitűzik a szüret napját.

Valamikor erről a régi hegytörvény intézkedett, amelyet minden gazdának szigorúan be kellett tartania. A Sághegy törvénye szerencsére megmaradt Kreszneric Ferenc alsósági tudós pap gondoskodása révén, Zongor Ferenc volt iskolaigazgató további védelme alatt. Ebben a törvényben olvasható: „A midőn a szedés ideje elő gyün, és az Hegymesternek az Uraság által ki adott szabadságábul, ugy szintén a szőlőpásztorok terméseket megszedik, következendő képpen az Hegyet föl szabaditják..." Vagyis megkezdődhet a szüret, miután a szőlőpásztorok megállapítják az érés milyenségét. Az egész hegyen tehát egy időben zajlott a szüret. Tudjuk, hogy manapság ez nem így van. Mára fakult a szép színfolt, de azért összejön a család, egy-két jóbarát és ünnepivé válik a szüret napja.

Vas megye térképen így jelölték a sághegyi bortermelést.

A Sághegy a jó minőségű termőhelyek egyike, a századforduló táján készült térképen külön jelezték ezt a tényt. Ebben az évben számos kedvezőtlen tényező befolyásolta a szőlőtermesztést. Mindenekelőtt a júliusi–augusztusi csapadék nélküli forróság tette próbára a tőkéket. Míg a kukorica és a napraforgó már nem bírta a szárazságot, addig a szőlő legjobban ellenállt, bár kétségtelenül károsan hatott a szokatlan időjárás a terméseredményre. Ennek következtében az lehet az általános megállapítás, hogy vegyes eredményű szüret van, szélsőségek is tapasztalhatók. A jó közepes terméstől a gyengéig megtalálható az eredmény, a must cukortartalma a korábbi éveknél jobbnak tűnik.

Szólni kell a másik hatásról, a szőlőbetegségekről. Az idén elsősorban a liszharmat veszélyeztetett. Egyes parcellákat tönkretette drasztikus fellépése. Kétszerezett figyelmet kívánt a permetezési munka. Ahol megkéstek, ott bekövetkezett a baj. Amikor e sorokat írom, az előszüret és a koraérésűek szedése, préselése, feldolgozása tart. A fehér szilváni és a piros oportó szőlőket szedik. A cukorfok 16-tól 19-ig váltakozik. Meggyőződtem 19 fokos mustról is!

Újra elterjedőben van a Sághegyen a piros fajtájú szőlő és a tapasztalatok azt mutatják, hogy jó eredménnyel vizsgázik. Leginkább a zweigelt, az oportó ültetésére vállalkoznak, de meghonosodik a kékfrankos is. Az oportó elnevezésének használatában nemzetközi vita következtében változás történt. A port, a porto, az oportó elnevezés kizárólagos használata Portugália javára nemzetközi védelem alatt áll. Így 1988. január 1-jétől az oportó név használata hazánkban megszűnt. Az Országos Mezőgazdasági Fajtanemesítő Tanács döntése alapján ezután az oportó helyett a portugeiser (portugizer) nevet kell használni.

E kis kitérő után reménykedéssel és bizakodással vagyunk az idei szüretet illetően is. Képeinken igyekszünk a leírtakhoz ízelítőt nyújtani.

Dala József

A szüreti előkészületek egy mozzanata. **(Dala József felvételei.)**

1138

VARÁZSLATOK – Samu Géza kiállítására

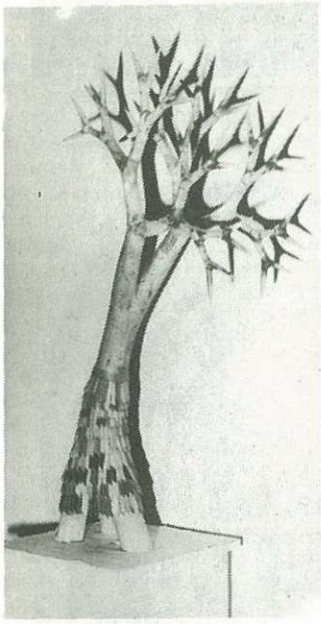

A civilizáció hasznos ártalmaiba belefáradt, a modernné gépiesedett világ előnyeit, száraz praktikusságát élvező, ám álmaiban megszegényedett ember a ma jelenében már nem találkozik varázslatokkal. Nem is hisz bennük. A mesebeli varázslatok eltűntek a gyermekkor távolában.

Samu Géza kiállítása ilyen messzetűnt gyermekkor, népünk gyermekkorának varázsos tájaira vitt el bennünket. A regös énekek átváltoztató mágiája, a Kalevala csodamalmának világa, az ősi „szörny-lét" félelmes és szelíd bálványai öltöttek testet a művész különös szobraiban.

A megnyitó előtt egy fiatal néző, aki már végignézte a kiállított anyagot, megjegyezte: Vajon mit fognak ebbe belemagyarázni?

Őrizkedjünk – itt is – a belemagyarázásoktól, bízzunk magunkban! Bízzunk abban, hogy beleérző képességünk, nem fogalmi, nem szóval kifejezhetően születő benyomásaink még a zajos művi világban is működnek, megőrizték természetességüket, akár ösztöneink. Aki átengedte magát a varázslatnak, az járhatott a tüskékkel fenyegető, de a magasban színes virágot bontó varázserdőben, találkozhatott csodaszarvassá ágbogazó mesefával, megborzonghatott ősi bálványszobor előtt.

A művész egy kis dél-dunántúli faluból, Kocsoládról indult, hogy felfedezze az anyag lelkét, megtalálja a belézárt élőt, ősit, igazat. Köszönjük, hogy nekünk is megmutatta.

Léránt Ferenc

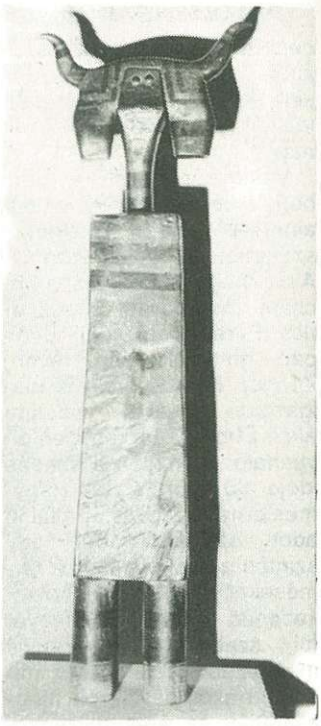

1139

BÁBOSAINK

Nem szegény város Celldömölk; vannak kincseink, csak meg kell látnunk őket. Ilyen kincse a mi szűkebb pátriánknak az a bábcsoport, amely éppen 10 éve működik Nagy Márta vezetésével a celldömölki Gáyer Gyula Általános Iskolában.

Nagy Márta elmondhatja, hogy mióta a bábművészettel foglalkozik, mindeddig – s reméljük, ezután is – szerencse kíséri. Még a szombathelyi tanítóképzőben lett az ottani csoport tagja, és már az első produkciójukkal – nagy szó volt akkor – nemzetközi fesztiválon arattak sikert. Csényén folytatta, majd az ottani csoport mellett s végül teljes szívvel Celldömölkön végzi ezt az értékes, a nézőnek csak derűt, a bábosnak azonban szívvel-gonddal végzett, türelmet kívánó gyönyörű munkát jelentő foglalatosságot. A szép sikereket felsorolni nem lenne könnyű feladat. Számos kiváló fesztiválszereplés (legutóbb az őszi Borostyánkő Fesztiválon), külföldi szereplések (Ausztriában, Jugoszláviában), a magyar és az osztrák televízió nyilvánossága – rangos teljesítmény jelei.

Beszélgetésünk során Nagy Márta szerényen hárította át a sikerek szerzőségét a vele együtt dolgozókra. Elsősorban Devecsery László költőre, akiben igazi „háziszerzőre" lelt a csoport, az igazi poézis nívóján álló szöveget a költő ennek a csoportnak írja, próbákon részt véve, hozzájuk igazítja, nem egyszer telefonon sikeredik a legszerencsésebb szövegmódosítás. Nagy Márta és Devecsery László szellemi együttműködésének értékes terméke az Évkerülő című kötet is, hasznos kézikönyv a kisiskolások okos szabadidő-eltöltésének megszervezéséhez.

A bábos a művészi tükrözésnek, a mimézisnek többszörös varázslója: maga alkotja a bábot, ő kelti életre, ő szólaltatja meg a költőnek a báb „szájába" adott szavakat. A néző talán nem is gondolja, hogy ezek a 4–8. osztályos gyerekek a bábozás közben igen komoly anyanyelvi, sőt idegen nyelvi képzésben is részesülnek. A csoport egyik „csúcssikere" az volt, hogy a megyei fesztiválon megelőzték a velük egy kategóriába sorolt igazi színjátszókat is, ők képviselték a vasiakat az országos színházi seregszemlén – sikerrel. Kár, hogy az általános iskola után nincs hol folytatni. A gimnázium jó versmondóiról viszont nem egyszer kiderül, hogy jó bábosok voltak. Német és eszperantó nyelvű szerepléseiket az teszi lehetővé, hogy a nyelvtanulásra jó lehetőség van az iskolában is. A szövegek fordításában dr. Murányi Péter és a Gasak Gerel házaspár van segítségükre. Mostani álmuk – olaszul is lehet a Gáyerben tanulni – egy itáliai út.

Őszinte szívvel gratulálva a tíz év sikereihez továbbiakat kívánunk.

Léránt Ferenc

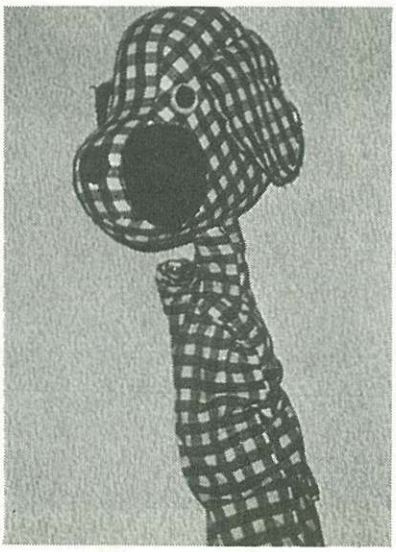

1140

A tanácsról így látják

Ravatalozó, nem kemping

A kérdés korántsem emelkedik Shakespeare és Hamlet magasába. A tények: elkészült a ravatalozó, s most utólag tele lett „okos" emberekkel a város, akik már kempinget, strandot és minden egyebet szeretnének ott látni. A tisztesség úgy kívánja, hogy ez ügyben először a kiviteleztető, a városi tanács képviseletében szólaltassunk meg valakit. A korántsem népszerű témával kapcsolatban Limpár József vállalta a válaszadást.

– Hogy látja most, utólag a beruházás megalapozottságát?

– Az a beruházás átgondolt volt, jó helyen van az épület, része egy hosszú távú programnak. Ez a meggyőződésem.

– Talajvíz?

– Nincsen. Ezt többszöri geológiai vizsgálat igazolja, és próbaképpen sírokat is ásattunk, többen is láthatták, hogy nincs talajvíz. A műszaki átadás-átvétel már júniusban megtörtént, s egyből át kellett volna adnunk kezelésbe a Temetkezési Vállalatnak, de nem adtuk át.

– Miért nem?

– A helyi MDF vezetősége levélben fordult a tanács vezetéséhez, melyben azt kérte, hogy a tanács működési ideje lejártának végéig tartsa tulajdonában a létesítményt.

– Mi volt az indoklás?

– Nem volt indoklás: A tanács ennek ellenére figyelembe vette a kérést. Most éjjel és nappal őriztetjük a létesítményt. Ez még mindig kevesebb pénzbe kerül, mint egy esetleges rongálás helyrehozatala.

– Ennek a leendő új temetőnek elég problematikus a megközelítése. Erre gondoltak a tervezéskor?

– Ez ma a celli rész problémája. Mindezek mellett egy részében már kiépítettük a CELLTEX felé az utat. Nyolc–kilencszáz méter hiányzik mindössze, s már jóelőre tisztáztuk a VOLÁN-nal a helyijárat létesítésének mikéntjét, annak műszaki vonatkozásait, egyebeket. Végeztünk útbejárást, kész a kiviteli terv is. Itt jegyezném meg, hogy az alsósági városrész lakói igényelnék a ravatalozó ottlétét, hisz ez lehetővé tenné a kegyeleti szertartások emberhez méltó környezetben való lebonyolítását, míg ez a jelen helyzetben nem éppen mondható el. Egyszóval, én most is megalapozottnak és átgondoltnak tartom a ravatalozó és a temető ottani, jelenlegi elhelyezését.

Következő számunkban szándékozunk megszólaltatni a szóban forgó kérést elküldő Magyar Demokrata Fórum ezen kérdésben illetékes szakértőjét, aki az Olvasók nyilvánosságával szemben nem lesz – remélhetőleg – olyan szűkszavú, mint volt a még hatalmon lévő tanácsi vezetéssel szemben. És még valamit. Az olyannyira vágyott, de nem túlzottan gyakorolt európai parlamentarizmusban a „CSAK" nem tartozik a túl erős érvek közé. Ezért is bízom abban, hogy következő lapszámunkban Ön, kedves Olvasó is megtudhatja, mi is lesz a ravatalozó sorsa.

Rozmán
Fotó: (Gombási István)

KULTURÁLIS HÍRADÓ

1141

Az Ádám Jenő Zeneiskola fuvószenekara október 13-án, szombaton Beiczi Károly vezetésével az ostffyasszonyfai szüreti felvonulás egyik főszereplője lesz.

November 17-én Bognár Ferenc magyar származású ausztriai zongoraművész ad hangversenyt 18 órai kezdettel a zeneiskolában; ekkor kerül sor Molnár István celldömölki festőművész tárlatának megnyitására is.

A Zeneiskola közleménye:

1990. december 13-án 9 órai kezdettel népdaléneklési és furulyahangversenyt rendeznek. A tehetségkutató szándékú versenyen minden 10–14 év közötti tanuló részt vehet (a nem zeneiskolások is). Jelentkezési határidő: 1990. november 15.

A Kemenesaljai Művelődési Központ programjából.

Október 11-én indul a Biblia művészete képekben sorozat, amelynek műsortervét alább közöljük.

Október 16-tól 20-ig kerülnek sorra a CSILLAGÁSZATI HÉT eseményei:

– okt. 16-án 17 órakor: A Naprendszer – előadás, este távcsöves bemutató;

– okt. 17-én 17 órakor Vincze Ildikó előadása A csillagok világa címmel;

– okt. 18-án 17 órakor Hargiatai Károly előadása: Az UFO-sztori;

– okt. 19-én csillagászati videoprogram;

– 19-én vagy 20-án (a jelentkezők igénye szerint) kirándulás a budapesti Planetáriumba.

Október 24-én egészségnevelési nap – előadások többek között a gyógynövényekről, a táplálkozásról, egészségmegőrző torna stb.

November 5-én indul az óvónők akadémiája.

November 6-án 14 és 16 órai kezdettel gyermekszínházi előadás: A kardhercegnő.

November 16-án nyit a karácsonyi iparművészeti kiállítás (vásárlással egybekötve).

A BIBLIAI ÉLETRAJZOK MŰALKOTÁSOK TÜKRÉBEN sorozat programja:

1991. okt. 11. Ádám és Éva
Okt. 25. Jób és barátai
Nov. 3. Mózes és Áron
Nov. 22. Józsué és Sámson
Dec. 6. Saul és Dávid
Dec. 18. Salamon király
1991. jan. 17. Jónás próféta
Jan. 31. Dániel próféta
Febr. 14. Eszter királyné
Febr. 28. Jézus Krisztus
Márc. 14. Keresztelő János
Márc. 28. János és Péter apostol
Ápr. 11. Pál apostol
Ápr. 25. A jelenések Könyve

1142

Kézilabda

Továbbra is ötven százalék

Az ötödik fordulóban, szeptember 22-én Dunaföldváron szerepelt a CVMSE NB II-es csapata. Esélytelenül utazott el a tartalékos csapat. Sőt, azt is lehet mondani, hogy előre feltartott kézzel. Ennek meg is lett az eredménye, nagy gólkülönbségű vereséggel tértek haza. A mérkőzésen védekezésből csődöt mondott a csapat. Ugyanakkor a támadójátékban ötletesek és eredményesek is voltak. Kár, hogy a védekezés nem sikerült. *Eredmény: 41:24 a Dunaföldvár javára. A CVMSE így állt ki: Simon–Gőcze 7, Gruber 4, Szakács, Gulyás 2, Szalóky 2, Márczi 8. Cs.: Biczó, Tóth 1, Németh.*

Támad a CVMSE a Zalaszentgrót elleni mérkőzésen (Fotó: Simon Béla).

Celldömölkön szeptember 29-én a Zalaszentgrót kézilabdázóit fogadták. A nagyszámú nézőközönség előtt lejátszott mérkőzésen, az első félidő gyatra támadójátéka miatt négygólos előnnyel térhettek pihenőre a vendégek. A látottak alapján kevesen adtak volna egy árva garast is a CVMSE győzelmére.

A második félidőre azonban egy megújult Celldömölk lépett pályára. A közönség nagyszerű buzdítása mellett sikerült a kiegyenlítés, majd ezt követően rövid idő alatt a CVMSE vezetett négy góllal. A szűnni nem akaró ütemes buzdítás „feldobta" a csapatot, s végül biztosan fektette két vállra ellenfelét. A második félidőben nyújtott teljesítmény a legínyencebb szurkolóknak az igényét is kielégítette. A CVMSE kézilabdázói ezzel a győzelmükkel továbbra is ötvenszázalékosak a bajnokságban, ami a jövőre nézve biztató. *Eredmény: 23:20. A győztes csapat pedig az alábbi volt: Simon–Skriba 5, Gőcze 5, Gulyás 2, Fonyó 5, Márczi 2, dr. Pankó. Cs.: Biczó, Szalóky 4, Szakács, Németh, Tóth.*

1143

ATLÉTIKA

Nagy István, az Eötvös DSE versenyzője szeptember 22-én Budapesten az országos serdülő „B" egyéni bajnokságon, az idén már másodszor a dobogó legfelső fokán fogadhatta a gratulációkat. A tavaszi országos mezei 4 km-es futás után, most 2000 m-en diadalmaskodott. Újabb győzelme már azt jelenti, hogy a 14 éves versenyzőnek háromra szaporodott az országos bajnoki címe. A verseny első három helyezettje: *1.* Nagy István 6:18, 4, *2.* Bordás (BMTE) 6:20, 3, *3.* Budaházy (Komló) 6:20, 9.

Ugyanezen a bajnokságon Gulyás Gábor, aki szintén az Eötvös DSE versenyzője, 80 m-en és 300 m-en is ötödik helyezést ért el, ami szintén kitűnő eredménynek számít. Gratulálunk a versenyzőknek és edzőjüknek, Sebestyén József testnevelő tanárnak.

1144

A labda két oldala

Beszélgetés Gelesits Györggyel

Beszélgetőtársam egy fiatal sportember, aki szereti a focit, ifjúsági játékosként húzó embere volt a CVMSE-nek, s az utóbbi időben már a kispadra sem ült le, holott focihoz értő emberek hiányolják a játékát. Az okokról faggattam.

– *Miben látod a mellőzöttséged okát?*

– Nem tudom. Sem az edzések látogatásával, sem a hozzáállásommal nem volt baj. Ezek ellenére kevés játéklehetőséget kaptam, mindössze tíz–húsz perceket. Ennyi idő alatt nem lehet bizonyítani.

– *De te nem vettél részt a legutóbbi alapozáson. Miért?*

– Több tényező is volt. Építkeztem is, de a fő ok az, hogy nem jöttem ki az edzőmmel, Udvardy Mihállyal.

– *Mi volt ennek az oka? Személyes ellentét, vagy szakmai kifogásai voltak?*

– Mindkettő. Az is észrevehető volt – és ez nem csak az én véleményem –, hogy csapaton belül nem rendelkezik olyan nagy szakmai tudással, nincsenek magas szintű ismeretei a mostani korszerű labdarúgásról és a csapatépítésről sem. Mint ellentmondást említem meg, hogy apámnak – mint jó középpályást – dicsért, mégis szinte állandóan jobbszélsőt játszottam.

– *Jelen helyzetben el akarsz innen menni?*

– Ilyen játéklehetőség mellett – ami nem lehetőség – el. Edzőm szerint örökké a kispadon fogok ülni, bár az ülés helyett egy „kicsit" erősebb kifejezést használt.

– *Hallottam valami jutalomügyről. Mi is volt ez?*

– A bajnokság végén kisebb jutalmazás volt, s szólt a Baráti Kör pénztárosa, hogy valószínűleg van pénzem, hisz én is játszottam a múlt idényben. Azt mondták, hogy nem kapok, mivel nem kezdtem el az alapozást, jóllehet ez a múlt idény teljesítményéért járt volna. Persze nem a pénz elvesztése fájt, hanem a mellőzés.

– *Van még ilyen mellőzött játékos, mint te?*

– Nem is egy. Jó példa a Pokorny Béla, aki önként jött ide, de a mellőzés miatt elment a tavalyi második helyezett Győri Dózsába. Ott megfelel.

– *Hány fős a keret?*

– Maximum tizenhárom, de ebben benne van a tíztizenegy fix ember, s a vége előtt esetleg van csere.

– *Mi köt téged a CVMSE-hez?*

– Minden. Nyolcéves korom óta itt játszom, ez a nevelőegyesületem, itt van a munkahelyem, családom, lakásom.

– *Keresnél akkor is helyet, ha megszűnne ez a lehetetlen helyzet?*

– Egyértelmű, hogy akkor nem keresnék.

– *És ha nem változik a helyzet?*

– Akkor kivárom az egy évet, bár már most is érdeklődtek utánam.

Íme a labda egyik oldala. Hogy teljes legyen a kép, következő számunkban megkeressük az ügyben érdekelt másik felet is.

Rozmán László

ÚJ KEMENESALJA TÁJLAP – KIADJA: CELLDÖMÖLK VÁROS TANÁCSA VÉGREHAJTÓ BIZOTTSÁGA. — Szerkesztőség: Celldömölk, Tanácsköztársaság tér 1. Szerkeszti a szerkesztőbizottság. Felelős szerkesztő: BURKON LÁSZLÓ. Felelős kiadó: DR. TÖMBÖLY TAMÁS. Szövegszerkesztés: SZÜV TYPO-team, Szombathely. Felelős vezető: PRÁCSER LÁSZLÓ igazgató. Nyomdai munka: UniPRINT Kft. Szombathely. Felelős vezető: MILISITS FERENC. Eng. szám: III/PHF/194/VA/1989.